

Århus den 1. marts 2007

DSPAC's Årsberetning 2006

DSPAC's medlemstal

Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi (DSPAC) havde pr. 31. december 2006 i alt 207 medlemmer. Siden sidste generalforsamling har der været 3 udmeldelser og 6 indmeldelser.

Bestyrelsens aktuelle sammensætning

Siden sidste generalforsamling den 31. marts 2006 har DSPAC's bestyrelse haft følgende sammensætning:

1. Torben Steiniche (Vejle, formand og bestyrelsens repræsentant i Dansk Medicinsk Selskab).
2. Ben Vainer (København, næstformand og bestyrelsens repræsentant i Dansk Medicinsk Selskab og bestyrelsens årsmøde-kontaktperson).
3. Maria-Benedicte Franzmann (Roskilde, sekretær, bestyrelsens repræsentant i Kvalitetsudvalget og bestyrelsens repræsentant i Dansk Medicinsk Selskab).
4. Rikke Hagemann-Madsen (Randers, bestyrelsens repræsentant i Uddannelsesudvalget).
5. Martin Bak (Odense, kasserer og bestyrelsens repræsentant i IT-udvalget).

Bestyrelsen har i perioden afholdt seks bestyrelsesmøder, hvor bl.a. følgende emner har været behandlet

1. Patologer i DMCG-grupper.
2. Biobanker.
3. Fyraftensmøde med titlen: "Exploiting the Human Genome to Improve the Cancer Diagnostics".
4. Dimensionering af speciallægeuddannelsen 2008 til 2012.
5. DANAK.
6. Årsmøde 2006 og 2007.
7. Målbeskrivelse.
8. Udpegning af DSPAC repræsentanter til diverse fora og udvalg.
9. Arbejdsgruppe til opdatering af anbefalinger for forebyggende undersøgelser for livmoderhalskræft.
10. Udarbejdelse af statusartikel til Ugeskrift for Læger vedr. biobanker.
11. UEMS.
12. Opbevaring af glas og klodser.
13. Hjemmeside.
14. Internationale kongresser.
15. DSPAC's økonomi.

1. Patologer i DMCG-grupper (Danske Multidisciplinære Cancer Grupper)

En af de helt centrale enheder i klinisk kræftforskning bliver DMCG-erne. Der er inden for det sidste år oprettet en DMCG inden for næsten alle de væsentlige kræftformer. Patologer er repræsenteret i disse DMCG-er, og i de fleste tilfælde har DSPAC fået lov til at udpege medlemmer. DMCG-erne er organiseret i en fælles overbygning med navn DMCG.dk (se hjemmeside www.DMCG.dk).

Den danske stat har ønsket at styrke den kliniske kræftforskning, bl.a. ved at etablere en pulje for Infrastruktur for Klinisk Kræftforskning på 83,5 mio. kr., som skal udmøntes over en 2 – 3-årig periode. Omkring halvdelen af disse midler vil formentlig tilfalde DMCG'erne. Det er derfor af stor vigtighed, at vi er godt repræsenteret i DMCG'erne. Som beskrevet i sidste årsberetning fra bestyrelsen har vi sikret, at patologer er repræsenteret i de otte arbejdsgrupper, som DMCG'ernes paraplyorganisation DMCG.dk har nedsat. Det drejer sig om følgende grupper: Kliniske Retningslinier, Kliniske Databaser, Biobanker, Videnspredning, Overvågning, Videnskabelige Protokoller, Koordinering af Forskning og Internationale-kontakter. Patolog-repræsentanter i disse otte arbejdsgrupper kan ses på den lukkede del af vores hjemmeside (www.dspac.org). Flere af grupperne har påbegyndt deres arbejde, og vi håber, at vores repræsentanter løbende vil orientere bestyrelsen om arbejdets gang.

2. Biobanker

Der har i de forløbne år været en livlig diskussion omkring etablering af biobanker. Som anført i bilag 13 til Kræftplan II, og som præciseret i opslaget fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. ansøgninger til puljen for Infrastruktur for Klinisk Kræftforskning (83,5 mio. kr.), skal der etableres biobanker egnet til forskning. Afdelingerne for patologi og biokemi ved de fem onkologiske centre (Aalborg, Århus, Odense, Rigshospitalet og Herlev) har udarbejdet en fælles ansøgning for etablering af biobanker med nedfrosset biologisk materiale fra ovennævnte pulje for Infrastruktur for Klinisk Kræftforskning. Ansøgningen er dygtigt gennemarbejdede og repræsenterer en koordineret indsats. Der er en realistisk mulighed for, at de ansøgte beløb for en to års periode bevilges.

Der forestår dog et stort arbejde, før indsamling af biologisk materiale egnet til klinisk kræftforskning kan påbegyndes. Det næste halve år skal regler og retningslinier for indsamling, opbevaring og udlevering af biologisk materiale udformes. En del af dette arbejde vil utvivlsomt komme til at foregå i DMCG's Biobankudvalg, hvor patologer heldigvis er godt repræsenteret. Desuden deler DSPAC's formand (Torben Steiniche) formandskabet i dette Biobankudvalg med Estrid Høgdahl, Kræftens Bekæmpelse.

DSPAC vil arbejde for følgende:

1. Registrering af materiale i den Nationale Biobank for Nedfrosset Biologisk Materiale skal foregå i Patobanken.

Dette synes accepteret af næsten alle.

2. Indsamling af materiale til den Nationale Biobank for Nedfrosset Biologisk Materiale skal, når det drejer sig om indsamling af væv, varetages af patologiafdelingerne.

Dette synes ligeledes accepteret af næsten alle.

3. Etablering og drift af den Nationale Biobank for Nedfrosset Biologisk Materiale skal foregå ved, at der oprettes centrale frysefaciliteter ved de fem onkologiske centre.

Generelle retningslinier for indsamling, håndtering og nedfrysning af biologisk materiale udarbejdes af DMCG's biobankgruppe. Dette skal sikre at materialet nedfryses og opbevares korrekt.

Dette synes accepteret af næsten alle.

4. Retningslinier for udlevering af materiale fra den Nationale Biobank for Nedfrosset materiale.

Dette punkt hersker der ikke enighed om, heller ikke inden for vores egne rækker. Et muligt scenarium kunne være følgende:

Biobanken inddeles i to afdelinger

Klinisk biobank.

Forskningsbiobank.

Biologisk materiale kan indgå i forskningsbiobanken, hvis der foreligger et af videnskabsetisk komite godkendt projekt med patientaccept. De projektansvarlige har ansvaret og råderetten over materialet. De projektansvarlige kan være både en enkelt DMCG men også en enkelt anden forsker.

Såfremt materiale i den kliniske biobank alligevel ikke skal benyttes til diagnostik, bør det være tilgængelig for forskning.

Bestyrelsen vil gerne høre generalforsamlingens mening om ovennævnte.

3. Fyraftensmøde med titlen: “Exploiting the Human Genome to Improve the Cancer Diagnostics”

Mødet var velbesøgt med ca. 50 deltagere. Bestyrelsen ønskede med dette gå-hjem-møde endnu en gang at sætte fokus på de molekylærbiologiske teknikkers store betydning for vores fags fremtid og vigtigheden i, at vi tager disse metoder til os.

4. Dimensionering af speciallægeuddannelse 2008 – 2012

I forbindelse med Sundhedsstyrelsens arbejde med dimensionering af speciallægeuddannelsen har Sundhedsstyrelsen sendt en lang række oplysninger om de enkelte specialer i høring.

Oplysningerne vedrører bl.a. antal speciallæger fordelt på køn, alder og videre uddannelsesregion, hvor speciallægerne er beskæftigede, antal opslåede og besatte hoveduddannelsesforløb og oplysninger om stillinger og vakanser i sygehusvæsenet. Hele høringsmaterialet er fremsendt til danske regioner, mens hvert enkelt specialeselskab (herunder Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi) har modtaget oplysninger om eget speciale.

DSPAC fandt, at det tilsendte materiale var behæftet med en del fejl og mangler. Bestyrelsen foranledigede derfor udsendelsen af spørgeskema til samtlige afdelinger for patologi i Danmark og fik tilbagemelding fra alle. På baggrund af dette materiale kunne vi komme med korrektioner af de unøjagtigheder, der var i Sundhedsstyrelsens materiale, og komme med et mere præcist bud på de ovennævnte parametre.

DSPAC's høringssvar kan ses på Sundhedsstyrelsens hjemmeside:

<http://www.sst.dk/Uddannelse/Laeger/Prognose/Dimensionering.aspx?lang=da>

DSPAC anbefaler, at uddannelseskapaleten i specialet øges, og at der specielt gøres noget for at fremme rekrutteringen til specialet, fx ved at øge antallet af introduktionsstillinger. Det fremstår af materiale udsendt fra Sundhedsstyrelsen i december 2006, at man vil følge disse anbefalinger, og at der indtil 2012 vil ske en gradvis øgning af antallet af kursusstillinger til 15.

Selv om antallet af kursusstillinger øges, vil vores speciale igennem de næste 10 – 15 år opleve en udtalt speciallægemangel. Som det fremgår af vores høringssvar, er denne speciallægemangel allerede meget udtalt i Jylland, og vi kan desværre se frem til 10 – 15 år med svære bemandingsproblemer.

DANSK SELSKAB FOR PATOLOGISK ANATOMI OG CYTOLOGI
DANISH SOCIETY FOR PATHOLOGICAL ANATOMY AND CLINICAL CYTOLOGY

5. DANAK

Umiddelbart før årsmødet i 2006 blev der nedsat en arbejdsgruppe m.h.p. på udarbejdelse af retningslinier for en fremtidig ISO15-189 akkreditering af specialet Patologisk Anatomi og Cytologi. Denne arbejdsgruppe består af overlæge Kristian Rossen, Gentofte (formand), Anne Katrine Bollerup, DANAK, overlæge Birgitte Meldgaard, Aalborg, overlæge Benedikte Parm Ulhøi, Århus, afdelingsbioanalytiker Michael Normark, Hvidovre, og ledende bioanalytiker Ulla Thomsen, Bispebjerg.

Efter nedsættelsen af gruppen opstod der desværre problemer i DANAK. Anne Kathrine Bollerup (DANAK) fratrådte sin stilling, og overlæge Birger Hesse trak sig som formand for DANAK's sektorudvalget. Pga. disse interne problemer i DANAK er vi ikke kommet i gang med arbejdet, og vores arbejdsgruppe har desværre ikke været samlet.

For at kunne udarbejde retningslinier for akkreditering er det formentlig nødvendigt at have et "professionelt" akkrediteringsinstitut som sparringspartner. Hvorvidt DANAK er i stand til at spille nogen rolle i denne forbindelse synes efterhånden tvivlsomt. I samråd med UFK's formand, overlæge Kristian Rossen, har bestyrelsen dog valgt at se tiden an til næste møde i DANAK's sektorudvalg, som er i april måned 2007.

6. Årsmøde 2006 og 2007

I samarbejde med Afdeling for Klinisk Patologi, Odense Universitetshospital afholdt DSPAC's bestyrelse årsmødet 2006 på Hotel H.C. Andersen i Odense med emnet: "Metastaser og Metastasering". Årsmødet havde 190 deltagere og antallet af abstrakts var rekord stort - 72.

Bestyrelsen finder at årsmødet var en succes både fagligt socialt og økonomisk. Det økonomiske resultat blev et lille underskud på kun 8000 kr.

Årsmødet 2006 afholdes den 22.-24. marts 2007 i Ingeniørforeningens mødecenter i København. Emnet er "Screening", og årsmødet arrangeres i samarbejde med Patologiafdelingen, Hvidovre Hospital. For første gang er abstrakts til såvel orale præsentationer som posters blevet publiceret i et internationalt og indekseret tidsskrift. Bestyrelsen ønsker i denne forbindelse at takke APMIS for denne mulighed og for et godt resultat. Bestyrelsen vil også benytte anledningen til at takke årsmødedeltagerne for forståelse for de nye abstraktregler.

Bestyrelsen vil fortsat tilstræbe, at årsmødeemnerne er brede, og at de mere specifikke områder tages op ved selskabets kurser.

7. Målbeskrivelse

I foråret 2005 nedsatte bestyrelsen et nyt målbeskrivelsesudvalg med henblik på en gennemgående revision af den nuværende målbeskrivelse. Udvalget består af: Astrid Petersen (Aalborg), Rikke Kølbye (Odense), Ben Vainer (Rigshospitalet), Lise Grube-Larsen (Næstved) og Anne Marie Bak Jylling (Vejle). Derudover har professor i medicinsk pædagogik Knut Aspegren, som er ansat som konsulent i Videreuddannelsesregion Syd, deltaget som en værdifuld sparringspartner.

Målbeskrivelsesarbejdet er færdigt og har været til høring på DSPAC's hjemmeside. Bestyrelsen finder, at målbeskrivelsesudvalget har gjort et fantastisk flot stykke arbejde.

Målbeskrivelsesudvalget har dog ønsket at fortsætte deres arbejde, idet de gerne vil udarbejde vejledninger for de evalueringsprocedurer, som er beskrevet i målbeskrivelsen. Dette har bestyrelsen accepteret.

8. Udpegning af DSPAC repræsentanter til diverse fora og udvalg

DSPAC har igen i år udpeget en række repræsentanter til diverse fora og udvalg. Som led i bestyrelsens politik har alle tillidshverv været slået op på hjemmesiden.

9. Arbejdsgruppe til opdatering af anbefalinger for forebyggende undersøgelser for livmoderhalskræft

DSPAC har sammen med Dansk Cytologiforening udpeget medlemmer til en arbejdsgruppe, hvis opgave er at opdatere Sundhedsstyrelsens anbefalinger for forebyggende undersøgelser for livmoderhalskræft.

Det har været noget af et puslespil at udpege medlemmer til denne gruppe. Sundhedsstyrelsen ønskede både speciallæger og cytobioanalytiker repræsenteret, og medlemmerne skulle være geografisk fordelt således, at alle regioner var ligeligt repræsenterede. Endelig var tidsfristen for nedsættelse af gruppen meget kort.

Gruppen kom til at se ud på følgende måde:

Overlæge Ulrik Baandrup (Århus), bioanalytiker Preben Sandahl (Aalborg), overlæge Berit Hølund (Odense), bioanalytikerunderviser Susanne Kristensen (Næstved), ledende overlæge Carsten Rygaard (Hvidovre Hospital). Formand for gruppen er Beth Bjerregaard (Herlev).

Arbejdsgruppen har barslet med sit sjette og formentlig sidste udkast til anbefalinger den 1. februar 2007, og vi får formentlig snart lejlighed til at se den færdige rapport på DSPAC's hjemmeside.

10. Udarbejdelse af statusartikel til Ugeskrift for Læger vedr. biobanker

I lighed med tidligere år er selskabet for patologisk anatomi og cytologi blevet bedt om at skrive en statusartikel til Ugeskrift for Lægers specialnummer. Bestyrelsen har denne gang valgt, at artiklen skulle omhandle vævsbiobanker. Artiklen er skrevet og antaget.

11. UEMS

Birgitte Bruun-Rasmussen (Hillerød) er DSPAC's repræsentant i UEMS. I UEMS-regi blev der den 2.-3. december 2006 afholdt eksamen i dermatopatologi og møde i eksamenskomitéen. 48 deltog i eksamen – heraf 23 fra Europa. Resultatet af eksamen var, at 19 deltagere bestod hele eksamen, 13 bestod én eller to af de tre dele af eksamen, og 11 dumpede. Næste eksamen bliver afholdt den 8. december 2007. For hele Birgitte Bruun-Rasmussen's referat henvises til hjemmesiden.

12. Opbevaring af glas og klodser

Bestyrelsen har på baggrund af spørgsmål fra Tove Nørgaard diskuteret, om vi kan komme med anbefalinger vedrørende opbevaring af glas og klodser. Vi har gennemgået lovgivningen på dette område, og der er efter vores bedste skøn ingen formelle krav. De tidligere anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen hører med den nye sundhedslovgivning ikke længere til gældende regelsæt. Idet vores paraffinklodser udgør et enestående forskningsmateriale, vil vi dog anbefale, at klodser gemmes for altid. I tilfælde af pladsproblemer kan klodser, som menes uden forskningsmæssig værdi, fx resektionsrande, destrueres. Med henblik på arkivering af glas må dette være op til den enkelte afdeling. Mange patologi-afdelinger vælger dog at gemme glas i mindst 5 år.

12. Hjemmeside.

Hjemmesiden er et af de allervigtigste omdrejningspunkter i vores selskab. Æren for, at vi har en så velfungerende hjemmeside, tilfalder alene overlæge Mogens Vyberg, Aalborg. Mogens Vyberg har ydet en enorm indsats, men ønsker desværre ikke at fortsætte som Webmaster. Det bliver uden tvivl svært at efterfølge Mogens, men DSPAC har været så heldige, at afdelingslæge Henrik Hager, Århus Sygehus, har tilbudt sig som ny Webmaster.

13. Internationale kongresser.

Generalforsamling har tidligere tilkendegivet ønske om, at DSPAC skulle være vært for en større international kongres. Den nuværende bestyrelse mener ikke at kunne forpligte kommende bestyrelsesmedlemmer til at arrangere en international kongres. Hvis vi ønsker at arrangerer en international kongres, bør der derfor nedsættes et selvstændigt kongresudvalg. DSPAC's bestyrelse vil igen opfordre sine medlemmer til at overveje, om nogen har lyst til at deltage i sådan et kongresudvalg.

I relation til ovennævnte valgte bestyrelsen at give en underskudsgaranti på 15.000 kr. til overlæge Ulrik Baandrup, Århus Sygehus med henblik på afholdelse af den internationale kongres: "Second Biannual Meeting of the Association for European Cardiovascular Pathology". Kongressen fandt sted fra d. 26.10.06 til d. 28.10.06 i Århus. Kongressen var vellykket og bestyrelsens samlede bidrag beløb sig til kun 8.000 kr.

14. Økonomi

Bestyrelsen har igen i år forsøgt at klare mange af de løbende sager pr. e-mail. Vi har dermed kunne nøjes med 6 bestyrelsesmøder, skiftevis i Vejle og København. Foreningen har fortsat fornuftig økonomi, som det vil fremgå af vedlagte regnskab.

Afsluttende bemærkninger fra bestyrelsen

Følgende medlemmer har i år valgt at forlade deres tillidsposter:
Kristian Rossen ønsker at fratræde som formand for udvalget for kvalitetssikring efter dygtigt at have bestridt posten gennem en årrække. Mogens Vyberg fratræder efter mange års hårdt arbejde posten som webmaster. Bjarne Nielsens funktionstid som kontaktperson til Sundhedsstyrelsen udløber. Alle tre fortjener en stor tak for deres indsats.

Med venlig hilsen

Overlæge dr. med.

Torben Steiniche

Formand for DSPAC.